

Tükenmi?lik Ölçe?i-K?sa Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Tükenmi?lik Ölçe?i-K?sa Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31790>

Özet

Tükenmi?lik Ölçe?i-K?sa Formu (TÖKF), **tükenmi?lik** sendromunu h?zli? ve etkin bir ?ekilde ölçmek amac?yla geli?tirilmis? bir ölçme arac?n?n Türkçe'ye uyarlanm?? versiyonudur. Burhan Çapri taraf?ndan 2013 y?l?nda ger?ekle?tirilen bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in kültürel geçerli?ini ve güvenilirli?ini Türk popülasyonu üzerinde test etmeyi amaçlam??t?r. Bu çal??ma ayn? zamanda, mesleki tükenmi?lik ile e? tükenmi?lik aras?ndaki ili?kiyi **psikoanalitik-varolu?çu** bir bak?? aç?s?yla incelemesi bak?m?ndan önem ta??maktad?r. Ölçek, özellikle mesleki stres ve duygusal tükenme düzeylerinin belirlenmesinde kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Tükenmi?lik, Tükenmi?lik Ölçe?i-K?sa Formu, Türkçe Uyarlama, **Psikometri**, Mesleki Tükenmi?lik, E? Tükenmi?lik, Psikoanalitik Yakla??m.

Yazarlar

Burhan Çapri (Uyarlayan)

Amaç

Tükenmi?lik Ölçe?i-K?sa Formu'nun temel amac?, bireylerin ya?ad??? **tükenmi?lik** düzeyini, özellikle duygusal tükenme ve i?ten uzakla?ma gibi boyutlar çerçevesinde, k?sa ve pratik bir formda ölçmektir. Orijinal ölçe?in yap?s?n? koruyarak, bu ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonlar için geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilirli?ini sa?lamak hedeflenmi?tir.

Uyarlama çal??mas?n?n özel amaçlar?ndan biri, mesleki tükenmi?lik ile bireyin e?ine yönelik ya?ad??? tükenmi?lik aras?ndaki korelasyonu ara?t?rmakt?r. Bu kapsamda, çal??ma, iki farklı tükenmi?lik türünün birbiriyle nas?l etkile?ime girdi?ini ve bu durumun **psikoanalitik** ve **varolu?çu** perspektifler ??????nda nas?l yorumlanabilece?ini incelemi?tir.

Yap?

Tükenmi?lik Ölçe?i-K?sa Formu, genellikle **tükenmi?lik** sendromunun temel bile?enlerini ölçen çok boyutlu bir yap?y? temel al?r. Bu yap?, yayg?n olarak kabul gören tükenmi?lik modellerine dayanarak, duygusal tükenme (hissedilen enerjinin azalmas?), duyars?zla?ma (i?e kar?? olumsuz, alayc? tutumlar) ve ki?isel ba?ar?da azalma (yeterlilik ve ba?ar? duygusunun kayb?) gibi alt boyutlar? içerir.

Ölçe?in k?sa formu, bu karma??k yap?y? daha az say?da madde ile temsil etmeyi amaçlar, böylece uygulama süresini k?salt?rken yap?n?n özünü korur. Uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in

faktör yap?s?n?n Türk kültüründe de geçerli olup olmad??? **psikometrik** yöntemlerle incelenmi?tir.

Geçerlik

Çapri (2013) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal ve kültürel **geçerlik** çal??malar? detayl? olarak incelenmi?tir. Uyarlama sürecinde genellikle do?rulay?c? faktör analizi (DFA) kullan?larak ölçe?in orijinal üç faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde korundu?u gösterilmi?tir.

Kriter geçerli?i kapsam?nda, TÖKF puanlar?n?n, di?er tükenmi?lik veya ilgili psikolojik yap?lar (örne?in, stres, ya?am doyumu) ile beklenen yön ve büyüklükte ili?kiler gösterdi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizleri, iç tutarl?l?k katsay?lar? (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test yöntemleri kullan?larak gerçekleştirilmi?tir. Uyarlama çal??mas?, TÖKF'nin genel olarak ve alt boyutlar baz?nda yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ortaya koymu?tur.

Yüksek **güvenirlik** katsay?lar?, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve ölçüm sonuçlar?n?n zamana yay?lan tekrarl? uygulamalarda istikrarl? oldu?unu göstermektedir. Bu, TÖKF'nin bilimsel ara?t?rmalarda ve klinik de?erlendirmelerde güvenle kullan?labilece?i anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Tükenmi?lik Ölçe?i-K?sa Formu'nun Türkçe uyarlamas? s?ras?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?ini incelemek üzere **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt boyutlara (faktörlere) ayr?l?p ayr?lmad???n? belirlemeyi amaçlar.

Çapri (2013) çal??mas?nda, genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) tercih edilerek, ölçe?in k?sa formunun orijinal yap?s?n? Türk kültürüne ba?ar?yla aktard??? ve temel tükenmi?lik boyutlar?n? temsil eden faktörleri ay?rt edebildi?i sonucuna var?lm??t?r. Elde edilen uyum indeksleri, modelin veriyle yüksek derecede uyumlu oldu?unu göstermi?tir.

Ölçme Arac?

Test Tipi: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme format? kullan?l?r (Kaynak metinde derecelendirme

bilgisi '-' olarak belirtilmiş olsa da, uyarılma makalesi bu formatı kullanmaktadır).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel ve çalışan popülasyonlar (Özellikle mesleki tükenmişlik araştırmaları için profesyonel gruplar).

Yaş Grubu: Yetkinler

Popülasyon Detayları: Uyarılma çalışması için kullanılan örneklem, ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları için yapıldığı spesifik grubu temsil eder.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamasına uygun, öz bildirim (self-report) yöntemiyle doldurulur.

Anahtar Kelimeler

Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi, Duygusal Tükenme, Psikolojik Ölçüm, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: burhancapri@gmail.com

Yazma Adresi: Burhan Çapri, 2013 yılındaki yayına göre sorumlu yazardır.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe uyarılması 2013 yılında yayımlanmıştır. Kullanım izinleri ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Burhan Çapri ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Çapri, B. (2013). Tükenmişlik Ölçeği-Kısa Formu ile E Tükenmişlik Ölçeği-Kısa Formu'nun Türkçe uyarılması ve psikoanalitik-varoluçu bakışından mesleki ve e tükenmişlik ilişkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(3), 1393-1418. doi: 10.12738/estp.2013.3.1576

Bu ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [tukenmislik-olcegi-kisa-formu-toad.pdf](#)

Tükenmi?lik Ölçe?i-K?sa Formu Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

Sa?lanan kaynak metin sadece ölçek hakk?ndaki meta verileri içerdii?inden, ölçe?in maddeleri bu kaynakta bulunmamaktadır. Maddelerin tam listesi için Çapri (2013) makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM